

Τερώτατε Μητροπολίτα Αλεξανδρουπόλεως, Τραϊανουπόλεως καί Σαμοθράκης, ὑπέρτιμε καί ἑξαρχε Ροδόπης, Πρόεδρε τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ «Διεθνoῦς Παρατηρητηρίου Θρησκευτικοῦ Φονταμενταλισμοῦ», ἐν Ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητέ ἀδελφέ καί συλλειτουργγέ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε Ἄνθιμε, χάρις εἴη τῇ ὑμετέρᾳ Τερότητι καί εἰρήνη παρὰ Θεοῦ.

Μετά χαρᾶς καί εὐφροσύνης πολλῆς ἀπευθύνομεν ἐκ Φαναρίου Πατριαρχικόν χαιρετισμόν πρὸς ὑμᾶς κατὰ τὴν ἐναρκτήριον συνεδρίαν αὐτῆς τῆς πρώτης ἐπισήμου δράσεως τοῦ Διεθνoῦς Παρατηρητηρίου Θρησκευτικοῦ Φονταμενταλισμοῦ, ἐπαινοῦντες τὴν Ἐπιστημονικὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ καθ' ὑμᾶς διεθνoῦς συνεδρίου διὰ τὴν ἐπιλογὴν τοῦ σημαντικοῦ καί ἐπικαίρου θέματος «Θρησκευτικός Φονταμενταλισμός: Γένεση καί ἐξέλιξη ἐνός φαινομένου». Ἡ ἴδρυσις καί ἡ λειτουργία τοῦ Παρατηρητηρίου τούτου ἀποτελεῖ ἀξιάγαστον πρωτοβουλίαν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Αλεξανδρουπόλεως εἰς μίαν περίοδον κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ ἀνάγκη διεπιστημονικῆς προσεγγίσεως τῶν συνθέτων πολιτισμικῶν ἐξελίξεων καθίσταται ἐπιτακτική.

Αναφορικῶς πρὸς τὴν παρουσίαν τῶν θρησκειῶν, ἡ ἐποχὴ μας χαρακτηρίζεται ἀπὸ τὴν ταυτόχρονον ἐμφάνισιν δύο τάσεων: τὴν δυναμικὴν ἐπάνοδον τῶν θρησκειῶν εἰς τό προσκλήνιον τῆς ἱστορίας, ἀλλὰ καί τὴν ἐμφάνισιν παραμορφώσεων τοῦ θρησκευτικοῦ φαινομένου, αἱ ὁποῖαι ὄχι μόνον ἀλλοιώνουν τὴν αὐθεντικὴν ἑκφρασιν τῆς θρησκευτικῆς πίστεως, ἀλλὰ καί ἀπειλοῦν τὴν εἰρήνην, τὴν συνύπαρξιν καί τὴν συνεργασίαν τῶν λαῶν. Τοιοῦτον φαινόμενονον εἶναι ὁ θρησκευτικός φονταμενταλισμός, ὁ ὁποῖος γεννᾶται ἐκ τοῦ φόβου, τῆς ἀνασφαλείας καί τῆς ἀδυναμίας δημιουργικῆς ἀντιμετωπίσεως τῶν προκλήσεων τῆς συγχρόνου ἐποχῆς καί οὐδεμίαν σχέσιν ἔχει μέ τὴν αὐθεντικὴν βίωσιν τῆς πίστεως.

Αἱ ἐκρήξεις φονταμενταλισμοῦ ἐν τῷ πλαισίῳ τῶν θρησκειῶν, ὡς σημειοῦνται εἰς τὴν Ἐγκύκλιον τῆς Ἀγίας καί Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας (Κρήτη 2016), «κινδυνεύουν νά ὀδηγήσουν εἰς τὴν ἐπικράτησιν τῆς ἀπόψεως ὅτι ὁ φονταμενταλισμός ἀνήκει εἰς τὴν οὐσίαν τοῦ θρησκευτικοῦ φαινομένου. Ἡ ἀλήθεια ὅμως εἶναι ὅτι ὁ φονταμενταλισμός, ὡς "ζῆλος οὐ κατ' ἐπίγνωσιν" (Ρωμ. ι', 2), ἀποτελεῖ ἑκφρασιν νοσηρᾶς θρησκευτικότητος. Ὁ ἀληθὴς χριστιανός, κατὰ τό πρότυπον τοῦ σταυρωθέντος Κυρίου, θυσιάζεται καί δέν θυσιάζει, καί διὰ τόν λόγον αὐτόν εἶναι ὁ αὐστηρότερος κριτὴς τοῦ ὀποθενδήποτε προερχομένου φονταμενταλισμοῦ. Ὁ εἰλικρινὴς διαθρησκευτικὸς διάλογος συμβάλλει εἰς τὴν ἀνάπτυξιν ἀμοιβαίας ἐμπιστοσύνης, εἰς τὴν προώθησιν τῆς εἰρήνης καί τῆς καταλλαγῆς» (§ 17).

Ἐν τῷ πνεύματι τούτῳ, θεωροῦμεν τόν διαθρησκευτικόν διάλογον ὡς ἀντίδοτον εἰς τὰς φονταμενταλιστικὰς τάσεις, αἱ ὁποῖαι τρέφονται ἀπὸ τὴν

κλειστότητα τῶν ἐπὶ μέρους θρησκευτῶν καὶ τὴν ἀπολυτοποίησιν τῶν παραδοχῶν ἐκάστης ἐξ αὐτῶν. Οὐδόλως ὁ εἰλικρινὴς διάλογος θίγει τὴν πιστότητα τῶν θρησκευτῶν εἰς τὴν ἰδιαιτέραν αὐτῶν παράδοσιν. Μᾶλλον ἐμπλουτίζει τὰς θρησκείας καὶ ἀναδεικνύει τὴν ἐμβέλειαν καὶ τὸ ἀνθρωπιστικὸν περιεχόμενον των.

Ἰδιαιτέραν σημασίαν διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν φονταμενταλιστικῶν τάσεων εἰς τοὺς κόλπους τῶν θρησκευτῶν ἔχει ἡ συνάντησις μέ τὸν σύγχρονον πολιτισμόν. Δυστυχῶς, ἐπικρατοῦν καὶ σήμερον ὀλικά ἀπορρίψεις ἐκατέρωθεν, αἱ ὁποῖαι διαιωνίζουσιν παρανοήσεις μέ βαθείας ρίζας εἰς τὴν ἀρχικὴν συνάντησιν τῶν δύο πλευρῶν. Εἶναι γνωστόν, ὅτι ἡ νεωτερικὴ διανόησις ἐταύτισε τὴν θρησκείαν μέ τὰς ἀρνητικὰς ἐκφάνσεις της, ἐνῶ αἱ θρησκεῖαι εἶχον ἀνυπερβλήτους δυσκολίας εἰς τὴν κατάφασιν τῶν ἀνθρωπιστικῶν ἀρχῶν τῆς νεωτερικότητος. Ὁ διάλογος τῶν θρησκευτῶν καλεῖται νὰ λειτουργήσῃ ὡς ἀφετηρία διὰ μίαν νέαν προσέγγισιν τῶν τρεχουσῶν πολιτισμικῶν ἀλλαγῶν ἐκ μέρους τῶν θρησκευτῶν, ἀλλὰ καὶ ὡς εὐκαιρία διὰ τοὺς ἐκπροσώπους τῆς συγχρόνου διανοήσεως πρὸς ἀνακάλυψιν τῆς διαστάσεως τοῦ βάθους τῆς θρησκευτικῆς πίστεως.

Εἶναι βέβαιον ὅτι τὸ Διεθνὲς Παρατηρητήριον Θρησκευτικοῦ Φονταμενταλισμοῦ ἀναλαμβάνει σπουδαῖον ἔργον εἰς μίαν κρίσιμον χρονικὴν στιγμήν. Ὅθεν, συγχαίροντες ὑμῖν, Ἱερώτατε ἀδελφέ, τῷ Ἐντιμολογιωτάτῳ Καθηγητῇ κυρίῳ Χρυσοστόμῳ Σταμούλῃ, Διευθυντῇ τοῦ Παρατηρητηρίου, ὡς καὶ τοῖς προθύμοις συνεργάταις ὑμῶν, διὰ τὴν διοργάνωσιν τοῦ παρόντος διεθνοῦς συνεδρίου, ἐπικαλούμεθα ἐφ' ὑμᾶς, ἐπὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς ὁμιλητάς καὶ τοὺς λοιποὺς συμμετέχοντας εἰς αὐτό, τὴν ζείδωρον χάριν καὶ τὸ ἀμέτρητον ἔλεος τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ ἀεὶ «μεθ' ἡμῶν» καὶ «ὑπὲρ ἡμῶν». Ἰ. β. Κε' Ἰουνίου ι'

Ἰωάννης Χρυσόστομος, ἀφ' αὐτοῦ ἐν Χειρῶν ἀδελφῶν β.